

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 284/24
23.4.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стојилковић, председника већа, Снежане Марјановић и Станиславе Митровић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Звонимир Милановић, адвокат из Крушевца, ул. Мирка Томића бр. 3/4, против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Снежана Пећанац из Смедерева, ул. Омладинска број 2 ради утврђења, одлучујући о жалби тужиоца, изјављеној против пресуде Основног суда у Смедереву П 799/23 од 08.11.2023. године, у седници већа одржаној 23.4.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована, жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Основног суда у Смедереву П 799/23 од 08.11.2023. године у ставу првом, делу става другог изреке којим је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је као законски наследник првог наследног реда иза смрти свог оца ВВ, бившег из ... сувласник преко $\frac{1}{4}$ идеалног дела до 54,45 квм (54/179) идеалног дела куће која је укупно нето површине 179,26 квм, а која се састоји од подрума, нето површине 11,19 квм, приземље нето површине 90,53 квм и спрата нето површине 77,54 квм, изграђене у ..., ул. ..., на кп. бр. ... КО ... са правом коришћења 3,19 ари (319/1051) идеалног дела кп. бр. ..., која је цела површине 10,51 ар, која се води у КО ... по Листу непокретности бр. ..., што је тужена дужна да призна и да дозволи упис овог права и у ставу трећем изреке.

ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Основног суда у Смедереву П 799/23 од 08.11.2023. године у преосталом делу става другог изреке тако што се утврђује да је тужилац АА из ..., као законски наследник првог наследног реда иза смрти свог оца ВВ, бившег из ..., сувласник са $\frac{1}{4}$ идеалног дела куће која је укупно нето површине 179,26 квм, а која се састоји од подрума нето површине 11,19 квм, приземља нето површине 90,53 квм и спрата нето површине 77,54 квм, изграђене у ..., ул. ..., на кп. бр. ... КО ..., са правом коришћења $\frac{1}{4}$ идеалног дела кп бр. ... укупне површине 10,51 ар, која се води у КО ... у Листу непокретности бр. ..., што је тужена дужна да призна и трпи.

ПРЕИНАЧАВА СЕ одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу четвртом изреке пресуде Основног суда у Смедереву П799/23 од 8.11.2023. године, па се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 635.850,00 динара, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка

у износу од 109.350,00 динара, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде.

О б р а з л о ж е њ е

Ожалбеном пресудом, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да заоставштину сада покојног ВВ бившег из ... представља износ од 1.640.000,00 динара на име вредности једнособног стана у ... у ул. ..., стан бр. 5 на првом спрату, површине 45,60 квм, а који је тужена након смрти сада покојног ВВ, бившег из ... отуђила, па је тужена дужна да призна и да трпи да напред наведени новчани износ представља његову заоставштину, као неоснован.

Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је као законски наследник првог наследног реда иза смрти свог оца ВВ, бившег из ..., сувласник 54/45 квм (54/179) идеалног дела куће која је укупно нето површине 179,26 квм, а која се састоји од подрума нето површине 11,19 квм, приземље нето површине 90,53 квм и спрата нето површине 77,54 квм, изграђене у ..., ул. ..., на кп. бр. ... КО ..., са правом коришћења 3,19 ари (319/1051), идеалног дела кп. бр. ..., која је цела површине 10,51 ар, која се води у КО ..., по Листу непокретности бр. ..., што је тужена дужна да призна и да дозволи упис овог права код РГЗ-СКН Смедерево, као неоснован.

Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац као законски наследник првог наследног реда, иза смрти свог оца ВВ, бившег из ..., тражио да се утврди да је власник готовог новца у износу од 820.000,00 динара, са каматом према Закону о висини стопе затезне камате почев од 15.01.2010. године, па до коначне исплате, као неоснован.

Ставом четвртим изреке обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 613.350,00 динара.

Против ове пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу, побијајући је у целисти из свих законских разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да је жалба тужиоца делимично основана.

У спроведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би пресуда морала бити укинута. Нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка на које се жалбом тужиоца указује. Изрека пресуде је разумљива, непротивречна сама и разложима пресуде. У пресуди су дати разлози о битним чињеницама који су јасни и непротивречни. Није учињена ни битна повреда из члана 374 став 1 у вези члана 378 и 398 став 2 ЗПП. Чињенично стање је правилно и потпуно утврђено у складу са налогом из другостепене одлуке у поновљеном поступку. Међутим, приликом доношења пресуде није правилно примењено материјално право у делу у коме је пресуда преиначена.

Према чињеничном утврђењу првостепеног суда, тужена је са сада покојним ВВ, оцем тужиоца закључила брак 29.12.1985. године и тај брак је трајао све до ВВ смрти

12.10.2009. године. Покојни ВВ је имао два сина и то тужиоца и ГГ који је проглашен умрлим са даном 22.06.1999. године и који је био ожењен али нема података да ли је имао других наследника, обзиром да оставинско решење није достављено. Тужена и покојни ВВ су у току трајања брачне заједнице саградили кућу у ... на кп. бр. ... на парцели коју су такође купили у току трајања брачне заједнице. Покојни ВВ имао је посебну имовину у моменту заснивања брачне заједнице са туженом која се састојала од непокретности које су се налазиле на Косову, а које је наследио од свог деде. Ту имовину је у периоду од 2006. до 2009. године продао и по признаницама је по том основу наплатио 25.09.2007. године 16.750 еура и 22.04.2009. године 6.900 еура, односно укупно 23.680 еура. Дана 14.02.2002. године тужена је код банке "Поштанске штедионице" отворила девизни рачун и орочила износ од 22.185 ДМ, који је износ конвертован истог дана у износ од 11.343,01 еуро, и тај износ је дана 29.03.2002. године подигнут. Дана 18.03.2002. године је тужена отворила девизни рачун и орочила је на један месец износ од 2.010 ДМ који је конвертован у износ од 1.027,70 еура и подигнут 28.06.2002. године. Туженој је 23.03.1968. године од стране Команде гарнизона додељен стан на коришћење и у решењу о додели је констатовано да у том стану станује од 1967. године. Тај стан, она је продала за цену од 22.000 ДМ 08.05.2001. године. Стан у ... је купљен 12.08.2003. године. Тужена је тврдила да је стан купљен од њене уштеђевине, од продаје трактора и новца који су они додали од својих пензија. Приликом поновног саслушања је навела да је стан купљен за 16.000 еура и да је 11.000 еура новац од продаје стана у Приштини, а осталих 5.000 еура од њене уштеђевине. Тужени је тврдио да је његов отац у тренутку смрти имао 13.000 еура који износ је добио продајом непокретности на Косову, а коју информацију је добио од свог стрица.

Применом члана 168 став 2, 169, 176 став 2, 357 Породичног закона, првостепени суд је донео ожалбену одлуку. Тужена је стан у Приштини користила за становање од 1967. године и откупила га је 1995. године по уговору који је закључила са Скупштином града Приштине, стан је продала 08.05.2001. године за износ од 11.000 еура. Тај износ, као и износ од 2.000 ДМ је уплатила на девизни рачун код банке, да би оба износа подигла у 2002. години са рачуна. Уговор о купопродаји стана у ... је закључила на своје име 12.08.2003. године, што указује да је управо новцем добијеним од стана у Приштини скоро у целости обезбедила средства потребна за куповину стана у ... Стан у Приштини је добила на коришћење 1967. године, а брак са ВВ је закључила 1985. године, те је овај стан откупила у своје име 1995. године. Стога је првостепени суд закључио да овај стан у ... се не може сматрати заједничком имовином супружника. Примања супружника су била приближно једнака према налазу вештака економско-финансијске струке, а она је стан у Приштини користила за становање знатно пре заснивања брака са оцем тужиоца. Уговор о откупу стана, иако је закључен у време трајања брачне заједнице се не може сматрати уговором којим је стечена заједничка имовина, обзиром да је решење о коришћењу тог стана гласило само на име тужене, а никаквим накнадним одлукама није мењано. Тај стан је купљен новцем од отпремнине тужене, а она је стан унела у брачну заједницу као стан који је годинама пре тога користила за потребе становања. Тужилац није пружио доказе да је његов отац учествовао у откупу тог стана, па стога не може да се подведе под режим заједничке имовине. Од те имовине је купљен стан у ... 2003. године, па стога ни стан у ... не може бити обухваћен режимом заједничке имовине. Саслушани сведоци нису имали сазнања о томе од којих средстава је купљен тај стан и нема доказа да се ради о средствима из заједничких прихода. Стога је одбио тужбени захтев тужиоца којим је тражена исплата износа вредности тог продатог стана у ... Захтев за утврђење права својине по основу брачне тековине на кући и парцели у ... је првостепени суд одбио, сматрајући да не постоји потпуна пасивна легитимација и да се не зна ко су законски наследници покојног брата тужиоца ГГ који је преминуо 22.06.1999. године пре њиховог оца. Стога није могао да утврди сувласнички удео тужиоца у овој непокретности јер он није

једини наследник свог оца. Одбио је као неоснован и тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена на исплату износа од 820.000,00 динара јер тужилац није доказао да је у питању износ од 13.000 еура, нити је доказао да је његов отац од тренутка смрти имао тај новац. Та тврдња је заснована само на казивању стрица тужиоца, што су посредна сазнања. Тврдња саслушаних сведока да је у питању новац који је добијен продајом непокретности на Косову које су представљале посебну имовину покојног ВВ је потврђена писменим доказима, али нема података да је тај новац постојао у тренутку смрти покојног ВВ. Продајом непокретности које су биле посебна имовина покојног ВВ је добијен износ преко 23.000 еура, а тужбеним затевом се тражи само износ од 13.000 еура, који није доведен у везу са тим продајама непокретности на Косову. Тужилац на те околности није пружио никакве доказе, а сва сазнања које он има су посредна. Одбио је предлоге да се саслуша сведок ДД и одреди актуарско вештачење сматрајући извођење тих доказа недовољно опредељеним и непотребним.

Закон о становању ("Службени гласник РС", 50/92 са изменама и допунама до 1995. године) важећи када је откупљен стан у Приштини) је предвиђао у члановима од 16-22 начин откупа и обрачуна откупне цене стана. Носилац станарског права, односно купац има право на откуп стана и о откупу стана се закључује уговор. Стан се откупљује под условима који су важили на дан подношења писменог захтева за откуп, а откупна цена се утврђује на основу просечне месечне зараде у Републици у месецу који претходи подношењу захтева за откуп, као и на основу старости зграде и њеног положаја и квалитета, као и површине стана. Уговорена цена се добија када се откупна цена стана умањи на име доприноса за стамбену изградњу уплаћиваног из личног дохотка лица који откупљује стан и његовог брачног друга и то по 0,5% за сваку годину радног стажа, а највише до 30%. У случају једнократне отплате умањује се цена за 15% за део отплате, а за целу за 20%.

Члан 171 став 1 Породичног закона предвиђа да имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину. Члан 180 став 2 Породичног закона предвиђа да се претпоставља да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки

Према стању у списима предмета тужена је добила на коришћење стан у Приштини у ..., дана 23.03.1968. године и тај стан је откупила 16.05.1995. године по уговору који је оверен 07.12.1995. године. Тај уговор је достављен некомплетан и то само прва страна и клаузула о овери, па се стога не може закључити на који начин је извршен обрачун откупне цене овог стана али је јасно да је стан плаћен одједном и у члану 3 тог уговора је констатовано да је уговорна цена утврђена после прописаних умањења. Откупом стана у току трајања брака од стране једног брачног друга, који је уговорни носилац станарског права по Закону о становању право на стан улази у режим имовине коју су брачни другови стекли радом у току трајања брачне заједнице који је њихова заједничка имовина у смислу одредбе члана 321 Закона о браку и породичним односима. При томе, без утицаја је ко је од брачних другова закључио уговор о откупу стана. Отац тужиоца је био члан породичног домаћинства тужене која је била носилац станарског права. Тужена је добила на коришћење стан у Приштини још 1967. године пре закључења брака са оцем тужиоца али то није од утицаја, обзиром да је он био члан њеног породичног домаћинства у време откупа стана 1995. године. Тужена је приликом саслушања навела да је откупна цена плаћена од њене отпремнине, што представља заједничку тековину парничних странака. Нема података да ли је и у ком износу урачунат допринос за стамбену изградњу уплаћиван из личног дохотка тужене и оца тужиоца и у ком износу је умањена откупна цена по том основу.

Стога је првостепени суд из чињеница које је утврдио извео неправилан закључак да стан у Приштини представља посебну имовину тужене и да се не може сматрати да је тиме стечена заједничка имовина. Отпремина коју је тужила примила од које тврди да је отплатила откупну цену овог стана не представља њену посебну имовину већ представља имовину која је стечена радом у току трајања заједнице живота. Претпоставка из члана 180 став 2 Породичног закона у току овог поступка није оборена да се ради о заједничкој имовини странака. Стан је откупљен у току трајања брачне заједнице тужене и оца тужиоца по нетржишним условима и та откупна цена је формирана на основу посебно прописаних елемената. Својина по овом основу није стечена радом супружника током трајања брака, већ представља трансформацију једног личног права, права коришћења-закупа у право својине. Основ тог стицања је у уговору о откупу стана, као двострано теретном правном послу, али је могућност закључења тог уговора била резервисана за закупца стана и други законом одређен круг лица. Откупна цена стана није формирана под тржишним условима већ по посебно прописаним елементима. Околност да је један супружник закључио уговор о откупу стана не искључује допринос другог супружника у стицању својине по том основу. Општи принцип деобе брачних другова по коме се њихов удео одређује према њиховом доприносу у стицању у брачној заједници, у конкретном случају није применљив, јер се ради о стицању права својине на стану који је откупљен из друштвене својине и супружници имају право својине на једнаким деловима. Стога тај стан представља заједничку имовину супружника у складу са чланом 171 став 1 Породичног закона, обзиром да је стечен откупом у току трајања брака, јер је отац тужиоца био сувласник на тој имовини у делу од 1/2, сходно члану 180 став 2 истог закона

Овај откупљени стан су тужена и покојни отац тужиоца продали за 22.000 ДЕМ, односно 11.000 еура и тај новац је уложен у куповину стана у Стан у ... је купљен 12.08.2003. године и по том уговору цена је износила 50.000,00 динара иако је основица за порез обрачуната на 1.142.920,00 динара. Тужена је приликом саслушања навела да је тај стан у ... купљен за 16.200 еура, а да је преостали износ преко 11.000 еура колико су добили од продаје стана у Приштини добијен тако што је продат трактор који су имали и нешто су још додали. Тужила је тврдила да је стан купљен делом и од њене уштеђевине. Међутим, парничне странке су живеље заједно и стицале су заједно према налазу вештака у приближно релативно сличним износима, па стога и уштеђевина која је стечена не може представљати ништа друго до заједничку имовину супружника. Стога, првостепени суд није правилно применио одредбе члана 168 став 2, 169 и 176 став 2 Породичног закона. Ради се о заједничкој имовини која је стечена у току трајања брачне заједнице тужене и оца тужиоца.

Стан у ... је тужена продала свом рођаку ДД уговором од 15.01.2010. године. Тужена приликом саслушања није могла да се изјасни за који износ је продала овај стан рођаку и када и колико јој је он платио за тај стан. Тај стан је продала 15.01.2010. године после смрти супруга, па стога вредност тог стана не може да представља заоставштину покојног ВВ. По процени пореске управе у време закључења уговора о купопродаји на основицу од 341.400,00 динара је одређен порез. Према извештају Министарства финансија-Пореске управе-Филијала Панчево од 01.10.2014. године цена м2 на овој локацији се креће од 55.594,74 динара до 67.458,92 динара по м2.

Половина тог стана у ... је представљала заоставштину сада покојног ВВ и тржишна вредност стана у време продаје јесте износ на који би тужилац могао да полаже право. Тужбеним захтевом се не тражи ништавост тог уговора о купопродаји јер је располагамо са 1/2 идеалног дела стана која није била власништво тужене у време продаје, већ је представљала заоставштину покојног оца тужиоца, нити се тражи

исплата наследног дела тужиоца у висини тржишне вредности стана у време смрти оца тужиоца. Тужилац тражи да се утврди да тржишна вередност половине тог стана представља заоставштину његовог покојног оца што не одговара стању у време његове смрти јер новац није представљао његову заоставштину, већ стан. Стога је потврђена одлука у ставу првом изреке али из других разлога, а не из разлога који се наводе у првостепеној одлуци.

Приликом доношења одлуке у ставу другом изреке, првостепени суд је погрешно применио материјално право и из чињеница које је утврдио извео неправилан закључак да се не зна ко су наследници покојног брата тужиоца, односно да ли је он имао законских наследника који су могли наследити њиховог оца. Првостепени суд је погрешно оценио исправе, а одлуку је засновао искључиво на тим доказима. Он цени решење Управе за грађанска стања и опште послове Града Ниша од 27.09.2011. године и смртовницу од 05.07.2012. године према којима је ГГ син покојног ВВ оца тужиоца дана 22.06.1999. године проглашен умрлим. У смртовници и овом решењу се констатује да је ГГ био у браку са ЂЂ и у смртовници је конкретно наведено да је имао брачног друга, а од осталих сродника само брата овде тужиоца. Стога је погрешно закључивање првостепеног суда да како не постоји оставинско решење иза покојног ГГ нема услова да се утврди право својине тужиоца на имовини у Нема никаквих сметњи да се утврди право својине тужиоца на имовини која је била у власништву његовог оца и која је представља брачну тековину са туженом, без обзира на чињеницу што не постоји оставинско решење иза покојног ГГ, јер парнични суд може утврђивати чињенице које се могу утврђивати и у оставинском поступку. Према стању доказа у списима од наследника покојног ГГ су постојали само његова супруга, тужени и његов отац који га је надживео и преминуо тек 2009. године. Стога, како нема других наследника иза оца тужиоца, осим парничних странака, то се његова заоставштина има поделити само између тужиоца и тужене.

Стога је делимично преиначена пресуда првостепеног суда у ставу другом изреке тако што је утврђено да је тужени као законски наследник иза свог оца ВВ, бившег из ... који је био власник $\frac{1}{2}$ непокретности у ..., сувласник са $\frac{1}{4}$ идеалног дела куће у ..., ул. ... и $\frac{1}{4}$ идеалног дела кп. бр. ... ЛН бр. ..., што је тужена дужна да призна и дозволи упис овог права код РГЗ-СКН Смедерево. У преосталом делу је одбијен тужбени захтев тужиоца, обзиром да је тражено утврђење права својине по основу наслеђивања на делу непокретности преко досуђеног, а до тражених 54/179 идеалних делова куће и 319/1051 идеалног дела кп. бр. ...

Уколико евентуално постоје други наследници поред означених, њихово право да захтевају заоставштину не застарева, сходно члану 221 и они своја наследна права могу остварити у другој парници.

Првостепена пресуда у ставу трећем изреке је правилна и разлоге које је даје првостепени суд у целости прихвата и овај суд, као другостепени. Тужилац је потраживао износ готовог новца од 820.000,00 динара на име свог наследног дела, сматрајући да је отац имао износ од 13.000 еура по казивању његовог стрица и обзиром на чињеницу да је неколико година пре смрти отуђио више некретнина на Косову и Метохији у укупној вредности од 23.500 еура. Правилно првостепени суд закључује да нема доказа да је тај износ новца постојао у имовини покојног оца туженог у тренутку његове смрти. Нема доказа да је било ко тај новац видео, нити има података да је он био на неким рачунима, па и не постоји веза између овог износа који се тражи и 13.000 еура за које стриц тужиоца тврди да су постојали у заоставштини оца тужиоца. Према исказу стрица који је саслушан у овом поступку ЕЕ, покојни му је пре смрти рекао да има тај износ новца и да се од новца спроведе сахрана и подигне споменик како то

тужена буде сматрала да треба. Стога тај новац и да је постојао је намењен за стриктно одређене сврхе и намене и дат на располагање туженој, па и овај суд сматра да за тај износ новца нема података да је постојао у тренутку смрти пок. ВВ нити да је он употребљен противно његовој вољи и да га је тужена присвојила. Стога је одлука првостепеног суда у овом делу правилна и потврђена је од стране другостепеног суда.

Преиначена је и одлука о трошковима парничног поступка, обзиром да је преиначена и одлука о главној ствари. Тужиоцу припада право на трошкове парничног поступка, сходно члану 153, 154 и 163 ЗПП. Признати су му трошкови и то на име састава тужбе и једног образложеног поднеска од 12.08.2014. године по 16.875,00 динара, на име заступања на 21 одржаном рочишту по 21.375,00 динара, на име приступа на два неодржана рочишта по 12.937,50 динара, на име трошкова вештачења у износу од 18.000,00 динара, на име састава жалбе у износу од 33.750,00 динара и на име таксе на тужбу и пресуду по 37.800,00 динара, што све укупно износи 635.850,00 динара. Висина трошкова је одмерена применом важеће Адвокатске тарифе и Закона о судским таксама у складу са захтевом тужиоца. Тужиоцу нису признати трошкови на име састава осталих поднесака, обзиром да они нису били потребни за вођење ове парнице. У том поднесцима се достављају докази који су могли и требали бити достављени уз тужбу или евентуално на рочишту или уз признати поднесак. Тужиоцу нису признати ни трошкови превоза, обзиром да нема података да су ти трошкови постојали и да су износили толико колико се тражи.

С обзиром на изнето, донета је одлука као у ставу првом, другом, трећем и четвртом изреке, применом члана 390, 394 став 1 тачка 3 и 4 и 401 тачка 3 ЗПП.

Суд је на основу члана 165 став 2 ЗПП усвојио захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка. Тужиоцу припадају трошкови, сходно члану 163 и 164 и 165 ЗПП, на име састава жалбе у износу од 33.750,00 динара и на име таксе на жалбу и другостепену одлуку у износу од по 37.800,00 динара, укупно 109.350,00 динара. Висина трошкова одмерена је применом важеће Адвокатске тарифе и Закона о судским таксама.

**Председник већа-судија
Јелена Стојилковић с.р**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић